

เพลงในบทละครเรื่องเงาะป่า ตอนแต่งงาน

คมสัน มหิงษ์

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2547

ISBN 974 – 04 – 4644 – 2

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

เพลงในบทละครเรื่องเงาะป่า ตอนแต่งงาน (SONGS IN LAKHON NGAW-PA: WEDDING PART.)

คมสัน มหิงษ์ 4237774 LCCS/M

ศศ.ม. (วัฒนธรรมศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : วชิราภรณ์ วรรณดี, อ.ม., อนันต์ สบฤกษ์, กศ.ม.,
พรทิพย์ อุดุภรณ์ ศศ.ม.

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง เพลงในบทละครเรื่องเงาะป่า ตอนแต่งงาน เป็นบทละครของกรมศิลปากร เป็นการศึกษาประวัติความเป็นมา การวิเคราะห์เพลง พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของบทละคร โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ จากการรวบรวมเอกสาร การสัมภาษณ์ระดับลึกจากผู้รู้การถอดโน้ตเพลงจากแผ่นเสียง

ผลการวิจัยพบว่า บทละครเรื่องเงาะป่าพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงมีพระราชประสงค์ให้เป็นบทขับร้องเพื่อบรรเลงเพลงในวงมโหรี และสำหรับแสดงเป็นละคร ซึ่งได้รับความนิยมอย่างยิ่งมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เผยแพร่ศิลปะการแสดงสู่ประชาชนคือ สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร ศิลปินคนแรกที่นำบทพระราชนิพนธ์มาทำเป็นบทสำหรับแสดงละครคือ ท่านผู้หญิงแก้ว สนิทวงศ์เสนี และได้ใช้บทของท่านแสดงมาโดยตลอด จนมาถึงยุคหลังได้มีนักประพันธ์รุ่นใหม่ คือ นางสาววันทนีย์ ม่วงบุญ ได้นำบทเก่ามาศึกษาและปรับปรุงขึ้นเป็นบทเฉพาะการแสดงที่ใช้ได้ทั้งบนเวทีและนอกสถานที่ เหมือนกับละครสมัยใหม่จริงๆ โดยได้นำเอาเหตุการณ์ที่เด่นๆ ของเรื่องมาใช้เป็นบทชูโรงละคร คือ ตอนแต่งงาน สิ่งที่พบในฉากตอนแต่งงานประกอบด้วย การรำระบำนางก้อย การรำนุชฉายชเนา ซึ่งการรำทั้ง 2 เพลงนี้เป็นการแสดงตัวละครที่ผู้ชมนิยมหรือตัวเด่นของเรื่อง

เพลงที่ปรากฏในตอนแต่งงานมีหลายเพลงแต่เพลงเก่าๆ เป็นการร้องที่ขึ้นต้นเป็นเห่แต่รับเข้าเนื้อด้วยทำนองเพลงช้าและออกด้วยเพลงเร็ว เป็นระบำที่สลับฉากใช้แสดงถึงความพร้อมเพียงกันทางด้านนาฏศิลป์ไทยของผู้แสดงการรำ ส่วนเพลงนุชฉายเป็นนุชฉายที่ร้องเนื้อติดกันทั้งหมดไม่สลับกับเพลงปีเหมือนนุชฉายอื่นๆ จึงถูกเรียกว่า นุชฉายพวง เพลงทั้งสองจัดอยู่ในกลุ่มเพียงออกลาง วิธีการบรรเลงเหมือนกับการบรรเลงละครทั่วไป

บทละครเรื่องเงาะป่าเป็นภาพสะท้อนของระบบศักดินา ความเสื่อมถอยทางชนชั้น ซึ่งการปรับบทละครให้เข้ากับแนวคิดของไทยระหว่างละครแบบเก่าและละครแบบใหม่ ก็ได้ละทิ้งขนบประเพณีแบบเดิมเลย เงาะป่าจึงถือเป็นละครชีวิตที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงของคนมากที่สุด และยังถือได้ว่าเป็นวรรณคดีสมัยใหม่เรื่องแรกที่เป็นวรรณคดีเกี่ยวกับมานุษยวิทยาของชนเผ่าชาวกออีกด้วย

SONGS IN LAKHON NGAW-PA: WEDDING PART**KOMSAN MAHING 4237774 LCCS/M.****M.A. (CULTURAL STUDIES)****THESIS ADVISORS: WACHIRAPORN WANDEE, M.A., ANAN SUBRERK M.ED., PORNTHIP USUPARAT, M.A.****ABSTRACT**

This ethnomusicological study was qualitative research with the following objectives: a study of the background, song analysis, development of drama and style changes of “Ngaw-Pa” drama, a drama form belonging to the Sakai people of Southern Thailand. The method of data collection was by in-depth interview of musicians working in Thai ensembles.

The most outstanding feature of songs in Lakhon Ngaw-Pa are Wedding Part as authored by His Majesty King Rama V for lyrical performance accompanying Thai traditional orchestra performance. Part of the piece was later revised specifically for drama performance, which gained popularity and continues to be popular today. The Orchestral Performance Arts Institute—a performing arts propagation agency affiliated with the Fine Arts Department—has presented the Ngaw-Pa literature in a modernized drama version under directorship of skilled artists. The first artist presenting the Ngaw-Pa in a drama was Her Honorable Paew Sanitwongseni. Her version has been performed ever since. Later, the drama author, Miss Vantani Muangboon, brought this version into the present time and adapted it specifically for stage performance and as an off-stage play.

An outstanding event in Ngaw-Pa is a traditional matrimonial ceremony that features the Ngaw-Pa dance, Chuychai dancing. This dance has gained enormous attractiveness and popularity due to its featuring of prima donnas. There are several lyrical features in the matrimonial ceremony, but the prominent one is Taohe Lullaby which is introduced with another kind of lullaby; then the Taohe lullaby itself starts with a slow melody, eventually culminating with rapid lyrics. Regarding the Chuychai dance, it is an entirely consecutive lyrical performance not alternated with oboe performance as other Chuychai dance is. This variation is called “Chuychai Puang”. Both dances are categorized as Lower Note Piangor in which the performance method is similar to general drama performances.

Elements of Ngaw-Pa reflect the social class inequality of its day and in adhering to tradition, has not abandoned any of those elements. Thus, Ngaw-Pa is a classical drama that realistically portrays the local lifestyle and as such, is the first modern literature form of concern in the study of the anthropology of the vanishing Sakai.

KEY WORDS: SONGS/ LAKHON/ NGAW-PA / WEDDING PART

156 pp. ISBN 974-04-4644-2